

4. Magtanvendelser årsrapportering 2023 (O)

Sagsnr.: 24-001215

Kompetence

Åbent

Socialudvalget

Beslutningstema

Socialudvalget orienteres om udviklingen i antallet af magtanvendelser i 2023 overfor voksne og overfor børn og unge.

Årsrapportering om magtanvendelser forelægges ligeledes til orientering i Handicaprådet.

Indstilling

Chefen for Handicap og Psykiatri og Chefen for Børn og Unge indstiller,

1. at Socialudvalget tager årsrapportering til orientering.

Sagens indhold

Socialudvalget orienteres årligt om udviklingen i magtanvendelser på det specialiserede voksenområde og det specialiserede børne- og ungeområde.

Magtanvendelse er altid et indgreb i selvbestemmelsesretten og må kun benyttes overfor voksne borgere med betydelige og varig nedsat funktionsevne i situationer, hvor der er fare for personskeade eller materiel skade, eller for at varetage omsorg, sikkerhed eller værdighed (bilag 1). Regelsættet er til for, at borgers retssikkerhed ikke krænkes, hvorfor magtanvendelser altid skal være mindst indgribende.

Magtanvendelser kan være akutte, hvor personalet kan gribe ind med kortvarig fastholdelse i forhold til at forhindre personskeade eller alvorlig tingsskeade. Hvis der anvendes fastholdelse uden, at der er fare for personskeade eller alvorlig tingsskeade, vurderes magtanvendelsen som ikke tilladt. Det er også muligt i særlige situationer at give tilladelse til at anvende forhånds-godkendt magt i form af eksempelvis haspning af vinduer hos en borger, der udsætter sig selv for at lide stor personskeade ved at springe ud af vinduet fra 1. sal eller ved stofsele i kørestol for en borger, der får mange og voldsomme kramper, hvor borgeren ellers ville falde ud af stolen med fare for stor personskeade.

Magtanvendelser er derfor en del af den kommunale omsorgspligt overfor borgere med betydelig og varig nedsat funktionsevne.

På børne- og ungeområdet må personale, der arbejder med den pædagogiske praksis på opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge tillige anvende magt eller foretage andre indgreb i anbragte børns selvbestemmelsesret som led i varetagelsen af den daglige omsorg (bilag 2).

I 2023 har der været en stigning i antallet af magtanvendelser på børne- og ungeområdet og en lille stigning i antallet af magtanvendelser overfor voksne.

Det specialiserede voksenområde

Overordnet ses der en lille stigning i antallet af magtanvendelser på voksenområdet i 2023, hvor der er 3 magtanvendelser mere end året før. Der ses et fald på 2 ikke tilladte magtanvendelser.

Udvikling i antallet af akutte magtanvendelser for borgere på Slagelse Kommunes virksomheder samt for kommunens borgere på private eller udenbys tilbud.

År

2021 2022 2023

Antal akutte magtanvendelser	27	74	77
Heraf ikke tilladte	3	9	7

De ikke tilladte magtanvendelser fordeler sig med 4 magtanvendelser på 3 borgere boende på ACV, 3 ikke tilladte magtanvendelser på 3 borgere på private eller udenbys tilbud.

Fordeling af akutte magtanvendelser på Slagelse Kommunes virksomheder og på private eller udenbys tilbud:

Tilbud/År	2021	2022	2023
ACV	19	62	42
SPS	1	0	6
CPUS	0	0	0
§ 84	-	-	2
VASAC	0	0	2
Private/udenbys tilbud	7	12	25

På voksenområdet er der et fald på 20 magtanvendelser på ACV. Samtidigt ses en stigning i antallet af magtanvendelser på SPS, VASAC og private eller udenbys tilbud.

De 25 magtanvendelser på udenbys og private tilbud fordeler sig på 10 borgere boende på 9 forskellige tilbud.

Forhåndsgodkendte magtanvendelser

Udover de akutte magtanvendelser som beskrevet ovenfor, er der i 2023 truffet afgørelse om tilladelse til forhåndsgodkendte magtanvendelser for 6 borgere.

År	2021	2022	2023
Antal	4	7	10

Disse godkendelser fordeler sig således; 1 epilepsialarm, 1 sensorer/faldalarmer, 1 haspning af vinduer, 4 anvendelse af stofseler i kørestol og 3 flytninger uden samtykke i forbindelse med lukning af botilbuddet Rosenkildevvej 87-89.

Myndigheds håndtering af magtanvendelserne

Myndighed har ansvaret for gennem det personrettede tilsyn at sikre, at borgeren får den rette pædagogiske hjælp og overvejer altid, om borgeren bor på et matchende tilbud. For at optimere denne vurdering har Myndighed i 2023 tilrettelagt en procedure, hvor borgerens rådgiver inddrages i vurderingen af hver enkelt magtanvendelse for at styrke det personrettede tilsyn. Rådgiveren er opmærksom på, om der er et mønster eller forhold omkring en magtanvendelse, som fordrer dialog med udfører. Det er også proceduren ved ikke tilladte magtanvendelse.

Administrationen vurderer, at der er iværksat initiativer og pædagogiske indsatser, som skal medvirke til at skabe læring om forebyggelse af magtanvendelser. Herunder den ændrede arbejdsgang i Myndighed, VISO-forløb og fokus på pædagogiske tilgange i enhederne. Et kontinuerligt fokus på systematisk læring og kompetenceudvikling i organisationen skal fortsætte, så magtanvendelserne bliver minimeret.

Det personrettede tilsyn er styrket ved, at rådgiverne inddrages i vurderingen af både de akutte magtanvendelser og de forhåndsgodkendte magtanvendelser.

Det specialiserede børne- og ungeområde (anbringelsesområdet)

Antallet af indrapporterede magtanvendelser for anbragte børn i Slagelse Kommune, er steget fra 67 i 2022 til 93 i 2023 - altså 26 flere magtanvendelser end året før. Antallet af ikke tilladte magtanvendelser ses uændret i 2023.

Fordeling i antallet af magtanvendelser på børne- og ungeområdet i Slagelse Kommunes

År	2021	2022	2023
Antal	99	67	93
Heraf ikke tilladte	4	6	6

Fordeling af de 93 magtanvendelser på børne- og ungeområdet 2023:

- Fysisk magtanvendelse: 73 (heraf 4 ikke tilladt)
- Rumundersøgelse: 8 (heraf 1 ikke tilladt)
- Magtanvendelse husorden: 6 (hvoraf 1 ikke er tilladt)
- Personundersøgelse sikret institution: 2
- Magtanvendelser uden oplyst type af foranstaltning/hjemmel: 4

Det samlede antal indberettede magtanvendelser på 93 fordeler sig i alt på 17 forskellige børn og unge, og fordeler sig sådan at:

- Der er indberettet 40 magtanvendelser på 1 barn, 13 magtanvendelser på 1 barn, 8 magtanvendelser på et 1 barn, og 7 magtanvendelser på 1 barn. De øvrige 25 indberettede magtanvendelser fordeler sig på 13 forskellige børn.

Alle indberettede magtanvendelser på børn og unge anbragt af Slagelse Kommune vurderes af Afdeling Børn og Families to anbringelseskonsulenter. De indberettede magtanvendelser indkommet i 2023, har generelt været velbeskrevet og med høj faglig kvalitet. Dokumentationspraksis på anbringelsesstederne er af en god kvalitet, og det vurderes, at der er et udpræget fokus på at alle episoder indberettes.

Opgørelsen viser, at der er børn og unge hvor der ses flere magtanvendelser indenfor en kort periode. Der er typisk nye anbringelser, hvor det er meget krise- og affektprægede børn og unge, der har en adfærd der nødvendiggør interventioner, som er omfattet af lov om voksenansvar. En del af disse magtanvendelser indeholder beskrivelser af fysisk guidning, hvor der ikke er tale om egentlig fastholdelse.

Der ses i 2023 flere indberetninger af rumundersøgelser, typisk også forbundet med nyere anbringelser. Det er ofte unge, hvor der er mistanke om besiddelse af euforiserende stoffer eller våben. Der anvendes ikke fysisk magt ved rumundersøgelser, men de skal indberettes som magtanvendelser.

Stigningen af antallet af magtanvendelser i 2023, kan begrundes med, at der har været 40 magtanvendelser i 2023 på et barn på 11 år. Indberetningerne på det konkrete barn indeholder flere indberettede magtanvendelser omhandlende samme episode, som kan strække sig et længere tidsrum samme dag. Der har været omhyggelige og grundige indberetninger, der gør, at antallet på det konkrete barn stiger. Slagelse Kommunes anbringelseskonsulenter er i sådanne tilfælde i tæt dialog med ledelsen på anbringelsesstedet og anbringende myndighed i forhold til at iværksætte tiltag for at nedbringe antallet af magtanvendelser på det konkrete barn. Der iværksættes som oftest ekstra pædagogisk støtte i en afgrænset periode.

Antallet af ikke-tilladte magtanvendelser er uændret i 2023. De ikke tilladte magtanvendelser er sket på enkelte anbringelsessteder. Når der har været ikke-tilladte magtanvendelser, tager Afdeling Børn og Familie kontakt til anbringelsesstedet med henblik på iværksættelse af tiltag for at undgå lignende episoder fremadrettet.

Fordeling af magtanvendelser på Slagelse Kommunes virksomheder samt på private eller udenbys tilbud

Tilbud/År	2021	2022	2023
ACV	34	25	10
SPS	1	13	1

Klostermarken	0	1	1
Private/udenbys tilbud	64	28	81

Der ses et fald af antallet af magtanvendelser på kommunens egne tilbud i 2023. Der er en borger, som er fraflyttet, hvor der tidligere har været mange indberettede magtanvendelser. Derudover ses der en ændring i visitationsmønster til kommunens egne tilbud. Der visiteres ikke i samme omfang borgere, hvor der er stor risiko for udadreagerende adfærd.

Administrationen vurderer, at stigningen i antallet af indberettede magtanvendelser i 2023 skyldes en markant stigning fordelt på enkelte børn, og en stigning af indberettede rumundersøgelser. Afdeling Børn og Familie arbejder målrettet med et fortsat styrket samarbejde med de enkelte tilbud, således der systematisk arbejdes med at forebygge og nedbringe brugen af magt i døgntilbuddene. Det vurderes endvidere, at der fortsat er behov for målrettet fokus på at forebygge og nedbringe andelen af magtanvendelser – dette ud fra et samlet hensyn til barnet og den unge, da magtanvendelse kan være et voldsomt indgreb. Der vil ligeledes være fokus på systematisk kompetenceudvikling og opfølgning, således det pædagogiske personale har de bedste forudsætninger for at støtte barnet og den unge og undgå, at situationer udvikler sig i en sådan grad, at en magtanvendelse vurderes nødvendig.

Retligt grundlag

Lov om social service kapitel 24 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne.

Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger overfor voksne og modtage-pligt i boformer efter lov om social service. Af § 15 fremgår, at kommunalbestyrelsen årligt forelægges udvikling i anvendelse af magt og andre indgreb i den personlige frihed.

Bekendtgørelse af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge fastsætter rammer for plejefamilier og personales adgang til som led i varetagelsen af den daglige omsorg at anvende magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Tværgående konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Ingen bemærkninger.

Beslutning i Socialudvalget den 3. april 2024

Fraværende: Ingen

At 1: Taget til orientering.

Beslutning i Handicaprådet den 16. april 2024

Fraværende: Maria Ringsmose (Handicaprådet), Morten Bach Gaardboe (Handicaprådet)

Taget til orientering

Bilag

23-003815-3
23-003815-4

Bilag 1 Typer af magtanvendelse voksenområdet.
Bilag 2 - Typer af magtanvendelse på børne- og ungdomsområdet